

Arkadiusz PŁOMIŃSKI*

Piłka nożna w województwie sieradzkim w latach 1989–1998 w świetle czasopisma „Nad Wartą”

Streszczenie

Największą organizacją sportową w województwie sieradzkim w latach 1989–1998, pod względem liczby klubów i towarzystw sportowych, był Okręgowy Związek Piłki Nożnej (OZPN). W 1989 r. zrzeszał on 85 klubów. W rozgrywkach uczestniczyły 142 zespoły, w których grało 3120 piłkarzy. Drużyny piłki nożnej z województwa sieradzkiego w latach 1989–1998 zrzeszone w OZPN rywalizowały w rozgrywkach: III ligi (Wieluński Klub Sportowy – WKS Wieluń, „Terpol” Sieradz, „Warta” Sieradz, „Pogoń” Zduńska Wola), w klasie międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej, okręgowej sieradzkiej, w klasie A, B (Grupy I, II i III) oraz w klasie C (rejony: Łask, Poddębice, Sieradz, Wieluń). Okręgowy ZPN w Sieradzu prowadził również rozgrywki w klasach juniorskich: międzywojewódzkiej juniorów, A juniorów, spartakiadowej, juniorów młodszych i młodzików. Największym sukcesem drużyn piłkarskich z województwa sieradzkiego był udział w rozgrywkach trzecioligowych. Najbliżej awansu do drugiej ligi była drużyna „Terpolu” Sieradz, która w sezonie 1991/1992 zajęła drugie miejsce, tracąc tylko jeden punkt do „Górnika” Konin.

Słowa kluczowe: piłka nożna, województwo sieradzkie, drużyna

Reforma administracyjna z 1975 roku wprowadziła podział Polski na 49 nowych województw. W jednym z nowo powstałych województw, sieradzkim, nie wydawano żadnego czasopisma lokalnego¹. Informacje dotyczące wydarzeń

* Mgr, Instytut Kultury Fizycznej i Turystyki, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.

¹ Województwo sieradzkie – województwo istniejące w latach 1975–1998. Położone w środkowej części Polski, sąsiadowało z województwami: częstochowskim, kaliskim, konińskim, łódzkim, płockim i piotrkowskim. Jego stolicą był Sieradz, inne miasta wchodzące w skład woj.

gospodarczych, społecznych, kulturalnych i sportowych z województwa sieradzkiego ukazywały się w łódzkiej prasie: „Głosie Robotniczym”², „Dzienniku Łódzkim”³ oraz w czasopismach regionalnych z sąsiednich województw.

Pierwszym czasopismem regionalnym był tygodnik „Nad Wartą”, zadebiutował on 18 lipca 1980 r. Swoim zasięgiem tygodnik obejmował województwo sieradzkie. Początkowo nosił podtytuł „Tygodnik Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej” – a od 1990 r. – „Tygodnik województwa sieradzkiego”⁴. Na łamach czasopisma poruszana była tematyka gospodarcza, kulturalna, polityczna, społeczna, jak również sportowa. W latach 1980–1998 redaktorami naczelnymi czasopisma byli kolejno: Barbara Wrzesińska, Sławomir Darzycki i Jarosław Olszewski⁵. W początkowym okresie redakcja tygodnika mieściła się w Sieradzu przy ul. Jagiellońskiej 28, a w następnych latach przy ul. Armii Czerwonej 15 (po zmianie nazwy przy ul. Jana Pawła II 15)⁶. Układ pisma był 6-łamowy, a od roku 1998 5-łamowy⁷. Do 1992 r. informacje ze świata sportu mieściły się na ostatniej stronie tygodnika i były opatrzone nagłówkiem „sport – turystyka – rekreacja”⁸. Natomiast od numeru 23 z 1992 r. objętość pisma została zwiększona i tematyce sportowej poświęcano dwie ostatnie strony⁹. Kolejny rozrost objętości tygodnika – wraz ze zwiększeniem ilości informacji sportowych – nastąpił w 1994 r. i od numeru 45 informacje o wydarzeniach sportowych zajmowały trzy ostatnie strony¹⁰. Wyjątkiem były pojedyncze numery świąteczne lub łączone, kiedy ilość stron sportowych wzrastała do czterech.

Celem pracy jest przedstawienie rozwoju piłki nożnej w województwie sieradzkim w latach 1989–1998 w oparciu o czasopismo „Nad Wartą”, jak również próba odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

1. Czy w latach 1989–1998, nastąpił rozwój piłki nożnej w województwie sieradzkim?
2. Jakie miejsce w ruchu sportowym województwa sieradzkiego zajmowała piłka nożna?

sieradzkiego to Zduńska Wola, Wieluń, Łask, Poddębice, Działoszyn, Złoczew, Warta, Błaszki i Szadek.

² Dziennik wydawany w Łodzi od czerwca 1945 do stycznia 1990 r., a następnie pod zmienioną nazwą („Głos Poranny”) – do kwietnia 1994 r. Swym zasięgiem obejmował województwo łódzkie, a po zmianie podziału administracyjnego 1 czerwca 1975 roku – łódzkie, piotrkowskie, płockie, sieradzkie i skierniewickie.

³ Dziennik wydawany w Łodzi od 6 stycznia 1886 r. Od 1993 r. miał swoją sieradzką mutację – „Dziennik Sieradzki”. Gazeta ta w 2000 r. została połączona z „Wiadomościami Dnia” pod wspólnym tytułem „Dziennik Łódzki – Wiadomości Dnia”.

⁴ S. Olejnik, *Leksykon miasta Sieradz*, Sieradz 2006, s. 224.

⁵ Tamże.

⁶ „Nad Wartą” 1993, nr 23, s. 15.

⁷ S. Olejnik, *Leksykon...*, s. 224.

⁸ „Nad Wartą” 1989, nr 1, s. 12.

⁹ „Nad Wartą” 1992, nr 23, s. 15–16.

¹⁰ „Nad Wartą” 1994, nr 45, s. 22–24.

3. Czy w latach 1989–1998, zwiększyła się liczba klubów i towarzystw sportowych prowadzących sekcje piłki nożnej?

Pod względem liczby klubów i towarzystw sportowych największą organizacją w województwie sieradzkim w latach 1989–1998 był Okręgowy Związek Piłki Nożnej. Spotkanie założycielskie Okręgowego Związku Piłki Nożnej Wojewódzkiej Federacji Sportu w Sieradzu (tak brzmiała jego pełna nazwa) odbyło się 15 września 1976 r. w Sieradzu¹¹. Ustalono wówczas zasady funkcjonowania nowo powstałego związku, jak również wybrano pierwsze władze. W skład zarządu weszli działacze piłkarscy z całego województwa sieradzkiego. Pierwszym prezesem OZPN został A. Duda (Sieradz), wiceprezesem K. Głazar (Zduńska Wola), wiceprezesem do spraw WGiD H. Papudziński (Zduńska Wola), wiceprezesem do spraw dyscypliny i wychowania Z. Sadowski (Sieradz), wiceprezesem do spraw sędziowskich H. Trawka (Zduńska Wola), wiceprezesem do spraw szkoleniowych M. Kłos (Sieradz), sekretarzem został L. Wilude (Sieradz), skład zarządu uzupełnili: M. Spławski (Sieradz), J. Soczak (Łask), L. Jurowski (Wieluń), M. Janiak (Sieradz), R. Olejniczak (Poddębice), B. Brzezicki (Złoczew)¹². Okręgowy ZPN w Sieradzu organizował również kursy i szkolenia dla kandydatów na sędziów piłkarskich.

W 1989 r. OZPN w Sieradzu zrzeszał 85 klubów. W rozgrywkach uczestniczyły 142 zespoły, w których grało 3120 piłkarzy, natomiast w OZPN było zarejestrowanych aż 6280 zawodników. W III lidze występowały 2 zespoły, w klasie okręgowej – 4, w A seniorów – 14, w B seniorów (podzielonej na trzy grupy) – 30, w C (rejon: Łask, Poddębice, Sieradz – dwie grupy, Wieluń) – 40, w międzywojewódzkiej juniorów – 2, w klasie A juniorów – 9, w spartakiadowej – 9, w klasie juniorów młodszych – 17 i młodzików – 15. Prowadzeniem zawodów zajmowało się 15 sędziów, z których jeden był uprawniony do prowadzenia spotkań trzecioligowych, a 8 do sędziowania meczów w klasie okręgowej¹³.

Drużyny z województwa sieradzkiego rozgrywki w sezonie 1989/1990 rozpoczęły bez swoich reprezentantów w trzeciej lidze. Po reformie rozgrywek „Pogoń” Zduńska Wola i WKS Wieluń powróciły do niższej klasy. Już nie okręgowej, ale międzywojewódzkiej, w której grało: 6 zespołów z województwa łódzkiego, 4 z piotrkowskiego i po 3 z województwa kaliskiego i sieradzkiego („Pogoń” Zduńska Wola, „Terpol” Sieradz, WKS Wieluń)¹⁴. Reformy nie ominęły też rozgrywek klasy A, w skład której weszły 3 zespoły z byłej ligi okręgowej („Budowlani” Łask, „Pogoń” II Zduńska Wola i „Warta” Sieradz), jak również 13 z byłej klasy A („Jutrzenka” Warta, LZS Biała, LZS Kalinowa, LZS Kraszkowice, LZS Ostrówek, LZS Rychłowice, „Ner” Poddębice, „Sokół” Lu-

¹¹ „Głos Robotniczy” 1976, nr 212, s. 2.

¹² Tamże.

¹³ „Nad Wartą” 1989, nr 11, s. 12; 1989, nr 14, s. 12; 1989, nr 15, s. 12; 1989, nr 19, s. 12; 1989, nr 22, s. 12; 1989, nr 26, s. 12.

¹⁴ „Nad Wartą” 1989, nr 28, s. 12.

tomiersk, „Terpol” II Sieradz, „Warta” Działoszyn, „Warta” Osjaków, „Widawia” Widawa, WKS II Wieluń¹⁵. Natomiast klasa B została podzielona na III grupy.

Tabela 1. Drużyny piłkarskiej uczestniczące w rozgrywkach klasy B w sezonie 1989/1990 (z podziałem na grupy)

Lp.	Grupa I	Grupa II	Grupa III
1.	LZS Chotów	LZS Brąszewice	„Astra” Bałdrzychów
2.	LZS Kiełczygłów	LZS Kamienna	„Błękitni” Pruszków
3.	LZS Konopnica	LZS Lututów	„Budowlani” Poddębice
4.	LZS Kurów	LZS Łagiewniki	„Iskra” Dobroń
5.	LZS Masłowice	LZS Monice	LZS Goszczanów
6.	LZS Mierzyce	LZS Sarny	LZS Socha
7.	LZS Olewin	„Piast” Błaszki	„Olimpia” Karsznice
8.	LZS Ożarów	„Płomień” Sieradz	„Orkan” Buczek
9.	LZS Skomlin	„Unia” Męka	„Pisia” Zyгры
10.	LZS Starzenice	„Złoczewia” Złoczew	„Victoria” Szadek
11.	LZS Staw	—	—
12.	LZS Wierzchlas	—	—

Źródło: „Nad Wartą” 1989, nr 33, s. 12; 1989, nr 38, s. 12.

Najniższą piłkarską klasą rozgrywkową województwa sieradzkiego, w której uczestniczyli seniorzy, była klasa C. Rozgrywki piłkarskie tej klasy w sezonie 1989/1990, były podzielone tylko na trzy rejony: Sieradz, Łask, Wieluń. Zespoły chcące uczestniczyć w rozgrywkach klasy C zgłaszały swoje drużyny do rejonowych biur Ludowych Zespołów Sportowych. Biura te działały w Sieradzu, Łasku i Wieluniu¹⁶.

Tabela 2. Drużyny piłkarskie uczestniczące w rozgrywkach klasy C w sezonie 1989/1990 (z podziałem na rejony)

Lp.	Rejon Sieradz	Rejon Łask	Rejon Wieluń
1.	LZS Brzeźno	LZS Gaszyn	LZS Chrzastawa
2.	LZS Chojne	LZS Komorniki	LZS Czech
3.	LZS Jakubice	LZS Krzyworzeka	LZS Kamostek
4.	LZS Kuźnica Błońska	LZS Łyskornia	LZS Prusinowice
5.	LZS Krzaki	LZS Młynisko	LZS Rokitnica
6.	LZS Małków	LZS Niemierzyn	LZS Świerczów

¹⁵ Tamże; „Nad Wartą” 1989, nr 33, s. 12; 1989, nr 36, s. 12.

¹⁶ „Nad Wartą” 1989, nr 13, s. 12; 1990, nr 14, s. 12.

Tabela 2. Drużyny piłkarskie uczestniczące w rozgrywkach klasy C... (cd.)

Lp.	Rejon Sieradz	Rejon Łask	Rejon Wieluń
7.	LZS Pyszków	LZS Ruda	LZS Wojsławice
8.	LZS Stolec	LZS Rusiec	—
9.	LZS Tubądzin	LZS Rychłowice	—
10.	LZS Wąglczew	LZS Świątkowice	—

Źródło: „Nad Wartą” 1989, nr 48, s. 12; 1989, nr 38, s. 12.

Przed sezonem 1990/1991 nastąpiła kolejna reorganizacja rozgrywek. Zlikwidowana została III liga, a w jej miejsce powstała klasa makroregionalna, w której rywalizowało 16 drużyn. Jedynym zespołem z województwa sieradzkiego rywalizującym w klasie makroregionalnej był „Terpol” Sieradz, który awansował z klasy międzywojewódzkiej¹⁷. W miejsce klasy międzywojewódzkiej powróciły klasy okręgowe. Drużyny z województwa sieradzkiego rywalizowały w klasie okręgowej kalisko-sieradzkiej, liczącej 14 drużyn, po 7 z każdego województwa. Przedstawicielami sieradzkiego były 2 zespoły z poprzedniej klasy międzywojewódzkiej: „Pogoń” Zduńska Wola, WKS Wieluń i 5 zespołów, które awansowały z klasy A seniorów: LZS Rychłowice, „Ner” Poddebice, „Terpol” II Sieradz, „Warta” Działoszyn, „Warta” Sieradz. Klasa A po reformie liczyła 12 drużyn. Były to zespoły, które zajęły miejsca od 6 do 14 w poprzednim sezonie: „Sokół” Lutomiersk, LZS Biała, „Jutrzenka” Warta, „Budowlani” Łask, LZS Kalinowa, LZS Ostrówek, „Pogoń” II Zduńska Wola, LZS Kraszkowice, „Warta” Osjaków, jak również mistrzowie klas B: LZS Chotów, „Piast” Błaszki i „Victoria” Szadek¹⁸. Natomiast klasy B i C pozostały bez zmian organizacyjnych. Drużyny chcące uczestniczyć w rozgrywkach zostały również zobowiązane do zapłacenia tzw. wadium startowego: dla klasy makroregionalnej – 500 tys. zł, okręgowej – 200 tys. zł, klasy A – 125 tys. zł, dla klasy B i klasy A juniorów po 75 tys. zł. Brak wpłaty na początku sezonu wykluczał drużynę z rywalizacji sportowej¹⁹. Sezon ten zakończył się zajęciem przez „Terpol” 4 miejsca w III lidze. Trenerem drużyny w tym sezonie był Wiesław Bańkosz²⁰. Do rozgrywek trzecioligowych decyzją PZPN awansował zespół WKS jako 17 drużyna. Z klasy A do ligi okręgowej awansował „Korab” Łask, a do B spadł LZS Biała²¹. Do klasy A awansowały zespoły LZS Kurów, „Płomień” Sieradz i „Iskra” Dobroń, klasę B opuściły LZS Ruda i LZS Kielczygłów, LZS Monice i LZS Wąglczew, LZS Czechy. Natomiast awansowały zespoły: z rejon-

¹⁷ „Nad Wartą” 1990, nr 22, s. 12; 1990, nr 23, s. 12.

¹⁸ „Nad Wartą” 1990, nr 24, s. 12; 1990, nr 25, s. 12.

¹⁹ „Nad Wartą” 1990, nr 22, s. 12.

²⁰ „Nad Wartą” 1991, nr 28, s. 12.

²¹ „Nad Wartą” 1991, nr 26, s. 12.

nu wieluńskiego LZS Mierzyce i LZS Pątnów, z rejonu Łaskiego LZS Rębiesko i LZS Świerczów, z rejonu sieradzkiego LZS Brąszewice i LZS Charlupia Mała²².

Drużyny z województwa sieradzkiego w sezonie 1991/1992 biorące udział w rozgrywkach III ligi znalazły się w dwóch odmiennych sytuacjach. „Terpol” Sieradz, nadal prowadzony przez Witolda Bańkosza, do ostatniej kolejki walczył o awans do II ligi. Ostatecznie zajął drugie miejsce z dorobkiem 50 punktów, tracąc do zwycięzcy – „Górnika” Konin – zaledwie jeden punkt. Drużyna WKS Wieluń zdobyła tylko 19 punktów, przez co zajęła 16, przedostatnie miejsce i spadła do klasy międzyokręgowej²³. Zespół „Warty” Sieradz został zwycięzcą rozgrywek w klasie międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej i awansował do III ligi. Natomiast opuścił ją targany kłopotami finansowymi zespół „Korabia” Łask. W jego miejsce awansował „Piaś” Błaszki²⁴. Do klasy B spadły trzy ostatnie zespoły: „Ostrovia” Ostrówek, „Victoria” Szadek i „Sokół” Lutomiersk²⁵. Klasa B nadal była podzielona na trzy grupy, z których awansowali zwycięzcy: LZS Mierzyce, „Złoczewia” Złoczew i „Widawia” Widawa. Opuściły ją natomiast zespoły: LZS Młynisko, LZS Opojowice, LZS Charlupia Mała, LZS Pątnów, „Orkan” Buczek i LZS Stanisławów. Awans z klasy C wywalczyły LZS Gaszyn, LZS Ożarów, LZS Czechy, LZS Sykucin, LZS Sarny i LZS Krzaki²⁶.

Najważniejszym wydarzeniem sportowym w województwie sieradzkim w rozgrywkach trzeciroligowych w sezonie 1992/1993 były pierwsze derby Sieradza w tak wysokiej klasie rozgrywkowej pomiędzy „Terpołem” i „Wartą”. Drużyna „Terpolu” dwukrotnie pokonała beniaminka 2:0. Oba zespoły wywalczyły utrzymanie w III lidze, zajmując drugie („Terpol”) i dwunaste miejsce („Warta”)²⁷. O awans w klasie międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej walczyły dwie drużyny z województwa sieradzkiego: WKS Wieluń i „Piaś” Błaszki. Najrówniej w całym sezonie grała drużyna WKS i to ona ostatecznie awansowała do III ligi. Spadkowiczem do klasy okręgowej została druga drużyna „Terpolu”²⁸, w miejsce której awans wywalczyły drużyny: „Korab” Łask i „Płomień” Sieradz-Zapusta²⁹. W związku z powiększeniem klasy okręgowej z 11 do 14 drużyn żaden zespół nie został zdegradowany do niższej klasy rozgrywek³⁰. Z klasy B awansowały LZS Kamienna, „Ostrowia” Ostrówek, „Energetyk” Burzenin, „Olimpia” Zduńska Wola i „Victoria” Szadek. Do klasy C spadły „Jaga”

²² „Nad Wartą” 1991, nr 27, s. 12.

²³ „Nad Wartą” 1992, nr 28, s. 16.

²⁴ „Nad Wartą” 1992, nr 29, s. 16.

²⁵ „Nad Wartą” 1992, nr 30, s. 16.

²⁶ „Nad Wartą” 1992, nr 25, s. 16; 1992, nr 26, s. 15.

²⁷ „Nad Wartą” 1993, nr 27, s. 16.

²⁸ „Nad Wartą” 1993, nr 28, s. 16.

²⁹ „Nad Wartą” 1993, nr 29, s. 16.

³⁰ „Nad Wartą” 1993, nr 30, s. 16

Lututów, „Sokół” Lutomierski i „Astra” Krotoszyn, LZS Gaszyn i „Victoria” Skomlin³¹.

Problemy finansowe spowodowały, iż w sezonie 1993/1994 zamiast dwóch sieradzkich klubów w III lidze wystąpił tylko jeden – Miejski Klub Sportowy (MKS) „Warta” Sieradz, powstały z połączenia „Terpolu” i „Warty”³². Drużyna osłabiona odejściem najlepszych zawodników zakończyła sezon na 11 miejscu. Drugi zespół z województwa sieradzkiego uczestniczący w rozgrywkach III ligi WKS – Cosma Wieluń wywalczył 9 miejsce³³. Do trzeciej ligi z klasy międzyokręgowej awansowała „Pogoń” Zduńska Wola (pierwszy raz w historii). Z klasy międzyokręgowej spadł beniaminek „Płomień” Sieradz³⁴. W jego miejsce awansował zwycięzca rozgrywek w lidze okręgowej – LZS Kraszkowice³⁵. Ligę tę opuściły zespoły „Złoczewia” Złoczew, LZS Kalinowa i LZS Kamienna. Awans z klasy B wywalczyły drużyny: „Unia” Sieradz-Męka, LZS Kwiatkowice, MLKS Konopnica. Do klasy C spadły natomiast: „Orkan” Sochaczew, „Rokita” Rokitnica, LZS Świątkowice i LZS Krzyworzeka, LZS Sarny i LZS Wąglczew³⁶. Z klasy C awansowały zespoły: LZS Łaszew, LZS Skomlin, „Victoria” II Szadek, „Astra” Bałdrzychów i LZS Sadokrzyce³⁷.

Sezon 1994/1995 to 4 miejsce WKS – Cosmy Wieluń, 13 „Pogoni” Zduńska Wola i 16 „Warty” Sieradz, co zaowocowało spadkiem tej drużyny do ligi międzyokręgowej, z której nie awansowała żadna drużyna z województwa sieradzkiego³⁸. Spadły natomiast drużyny: RKS Rychłowice i „Korabiu” Łask³⁹. Z klasy okręgowej awans wywalczyły „Jutrzenka” Warta i „Energetyk” Burzenin. Do klasy B spadły zespoły LZS Chotów, LZS Kurów, LZS Mierzyce, a w ich miejsce awansowały: WKS II „Kerogo” Wieluń, MLKS Konopnica i LZS Czechy⁴⁰.

Przed sezonem 1995/1996 nastąpiły zmiany regulaminowe i organizacyjne w rozgrywkach ligowych. Za wygrany mecz zwycięski zespół otrzymywał trzy, za remis jeden, a za porażkę zero punktów⁴¹. Klasa międzyokręgowa kalisko-sieradzka została powiększona z 14 do 16 drużyn⁴². Reformie uległy dwie najniższe klasy rozgrywek B i C. W ich miejsce powstały dwie nowe klasy: A (podzielona na dwie grupy) i B (podzielona na trzy grupy). Klasa C została zlikwidowana, co było naturalną kolejną rzeczą, gdyż od dłuższego czasu regularnie

³¹ „Nad Wartą” 1993, nr 24, s.16; 1993, nr 25, s. 16.

³² „Nad Wartą” 1993, nr 30, s. 15.

³³ „Nad Wartą” 1994, nr 26, s. 20.

³⁴ „Nad Wartą” 1994, nr 28, s. 20.

³⁵ „Nad Wartą” 1993, nr 25, s. 20.

³⁶ „Nad Wartą” 1993, nr 24, s. 20.

³⁷ „Nad Wartą” 1994, nr 26, s. 19.

³⁸ „Nad Wartą” 1995, nr 27, s. 23.

³⁹ „Nad Wartą” 1995, nr 28, s. 23.

⁴⁰ „Nad Wartą” 1995, nr 25, s. 22.

⁴¹ „Nad Wartą” 1995, nr 32, dodatek, „Skarb Kibica”, s. 2.

⁴² „Nad Wartą” 1995, nr 28, s. 23.

zmniejszała się ilość drużyn w niej występujących⁴³. W opisywanym sezonie drużyny występujące w III lidze makroregionu centralnego, WKS Wieluń i „Pogoń” Zduńska Wola, zajęły kolejno miejsca 5 i 13, co zagwarantowało im utrzymanie i występy na boiskach trzecioligowych w następnym sezonie⁴⁴. Z klasy międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej do III ligi nie awansował żaden zespół z województwa sieradzkiego, spadł natomiast GKS Burzenin⁴⁵. Z ligi okręgowej awansowały zespoły „Victoria” Szadek i „Warta” Osjaków, spadły natomiast LZS Chotów, LZS Kamienna i „Korab” Łask⁴⁶. Z klasy A awansowały zespoły: „Złoczewia” Złoczew, LZS Mierzyce, LZS Kalinowa i LGKS Chrupia Mała⁴⁷. Do klasy B spadły LZS Brąszewice, LZS Brzeźno, LZS Sadokrzyce, LZS Chojne i LZS Sikucin⁴⁸, a awans z niej wywalczyły: LZS Czarnożyły, LZS Masłowice, MKS Zduńska Wola, LZS Lututów, „Sponsor” Poddębice i LZS Wola Wiązowa⁴⁹.

Bardzo przeciętnie w sezonie 1996/1997 w III lidze zaprezentowały się drużyny z województwa sieradzkiego, które zajęły miejsca bezpośrednio nad strefą spadkową – WKS Wieluń był 13, a „Pogoń” Zduńska Wola 14⁵⁰. Jak w roku poprzednim, z klasy międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej do III ligi nie awansował żaden zespół z województwa sieradzkiego. Spadły zaś zespoły LZS Kraszkowice i „Warta” Osjaków⁵¹. Z ligi okręgowej awansowały zespoły: „Iskra” Dobroń i GKS Burzenin. Do A klasy spadły zespoły: LZS Kalinowa, „Ostrowia” Ostrówek, LZS Mierzyce i LZS Czechy. Ich miejsce zajęli mistrzowie i wicemistrzowie grupy I i II klasy A: LZS Kurów, LZS Masłowice, MKS Zduńska Wola i TS Gruszczyce⁵². Do klasy B spadły zespoły: LZS Wierzchlas, „Amper” Łagiewniki, LZS Chotów, LZS Kamienna, „Pisia” Zygry i „Hydrometal” Rębieski. Natomiast awans z B klasy uzyskały następujące drużyny: „Błyskawica” Kłownowa, LZS Brąszewice, „Złoczewia” II Złoczew, LZS Świątkowice, „Ekolog-Modus” Wojsławice i „Błękitni” Wrzeszczewice⁵³.

Rozgrywki III ligi w sezonie 1997/1998 mogły rozpocząć się bez drużyn z województwa sieradzkiego. W rywalizacji sportowej WKS Wieluń i „Pogoń” Zduńska Wola spadły do klasy międzyokręgowej. Ratunkiem dla wieluńskiej piłki okazała się fuzja WKS Wieluń z KS „Marko” Walichnowy. Dzięki temu połączeniu powstała drużyna Marko – WKS Wieluń, która występowała w no-

⁴³ „Nad Wartą” 1995, nr 34, s. 22.

⁴⁴ „Nad Wartą” 1996, nr 26, s. 24.

⁴⁵ „Nad Wartą” 1996, nr 29, s. 23.

⁴⁶ „Nad Wartą” 1996, nr 24, s. 24.

⁴⁷ „Nad Wartą” 1996, nr 25, s. 24.

⁴⁸ Tamże.

⁴⁹ Tamże.

⁵⁰ „Nad Wartą” 1997, nr 26, s. 23.

⁵¹ „Nad Wartą” 1997, nr 28, s. 23.

⁵² „Nad Wartą” 1997, nr 25, s. 22.

⁵³ „Nad Wartą” 1997, nr 24, s. 22.

wej, zreformowanej III lidze makroregionu śląsko-centralnego⁵⁴. Jak w dwóch poprzednich sezonach, z klasy międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej do III ligi nie awansował żaden zespół z województwa sieradzkiego. Do ligi okręgowej spadły natomiast zespoły: GKS Burzenin, „Jutrzenka” Warta, „Victoria” Szadek, „Warta” Działoszyn i „Iskry” Dobroń⁵⁵. W ich miejsce do nowej IV ligi awansował zespół TS Gruszczyce, zwycięzca sieradzkiej okręgówki⁵⁶. Klasę okręgową opuściły zespoły MKS MOS Zduńska Wola, „Warta” Osjaków i LZS Masłowie⁵⁷. Z klasy A awansowały drużyny „Korab-Kastor” Łask i LZS Czarnożyły⁵⁸.

OZPN w Sieradzu organizował również rozgrywki piłkarskiego Pucharu Polski na etapie wojewódzkim⁵⁹.

Tabela 3. Wojewódzki Finał Piłkarskiego Pucharu Polski w sezonach 1989/1990 – 1997/1998

Rok	Zwycięzca	Finalista	Wynik
1989/1990	„Warta” Sieradz	„Terpol” Sieradz	1:1 k. 4:3
1990/1991	„Terpol” Sieradz	WKS Wieluń	3:1
1991/1992	„Terpol” Sieradz	„Warta” Sieradz	3:1
1992/1993	WKS Wieluń	„Terpol” Sieradz	1:1 k. 3:2
1993/1994	WKS – Cosma Wieluń	„Warta” Sieradz	2:0
1994/1995	„Warta” Sieradz	„Pogoń” Zduńska Wola	2:1
1995/1996	„Pogoń” Zduńska Wola	WKS Wieluń	4 :3
1996/1997	„Piast” Błaszki	„Warta” Sieradz	1:0
1997/1998	„Piast” Błaszki	WKS Wieluń	4:0

Źródło: „Nad Wartą” 1990, nr 24, s. 16; 1991, nr 25, s. 12; 1992, nr 24, s. 16; 1993, nr 26, s. 16; 1994, nr 26, s. 19; 1996, nr 26, s. 24; 1997, nr 26, s. 24.

Rozgrywki młodzieżowe w województwie sieradzkim w sezonie 1989/1990 były prowadzone w trzech klasach rozgrywkowych. W klasie młodzików udział w rozgrywkach wzięło 12 zespołów podzielonych na dwie grupy, których zwycięzcy rywalizowali w bezpośrednich pojedynkach (mecz i rewanż) o mistrzostwo województwa sieradzkiego. Mistrzem klasy młodzików po zwycięstwie nad „Piastem” Błaszki została drużyna MKS „Warty” Sieradz. W klasie juniorów młodszych w rozgrywkach rywalizowało 20 drużyn, również podzielonych na dwie grupy, których zwycięzcy rywalizowali ze sobą w dwumeczu. Tutaj mistrzem województwa, po pokonaniu WKS II Wieluń, została drużyna „Pogoń” II Zduńska Wola. Trzecią klasą rozgrywkową była klasa A juniorów, gdzie 12 ze-

⁵⁴ „Nad Wartą” 1998, nr 30, s. 27.

⁵⁵ „Nad Wartą” 1998, nr 28, s. 26.

⁵⁶ „Nad Wartą” 1998, nr 29, s. 28.

⁵⁷ Tamże.

⁵⁸ „Nad Wartą” 1998, nr 24, s. 28.

⁵⁹ „Nad Wartą” 1989, nr 44, s. 12.

społów rywalizowało w jednej grupie. Mistrzem został MKS II Zduńska Wola, który nie awansował wyżej w związku z likwidacją klasy międzywojewódzkiej juniorów⁶⁰. W sezonie 1990/1991 rozgrywki odbyły się w dwóch kategoriach: w klasie młodzików zwyciężyła drużyna „Warty” Działoszyn, a w klasie okręgowej juniorów, podzielonej na dwie grupy, drużyna MKS „Pogoni” Zduńskiej Woli⁶¹. W następnym sezonie rozgrywki były prowadzone w klasie okręgowej juniorów (zwycięzca: „Jutrzenka” Warta), klasie juniorów młodszych (SOS I Zduńska Wola) i w klasie młodzików („Werpól” I Sieradz). Od sezonu 1993/1994 drużyny młodzieżowe z województwa sieradzkiego rywalizowały w czterech klasach rozgrywkowych, były to: Puchar Wacława Kuchara, Puchar Jerzego Michałowicza, klasa okręgowa juniorów młodszych, klasa okręgowa juniorów. Od sezonu 1995/1996 w celu podniesienia jakości szkolenia sportowego wśród młodzieży Zarząd Sieradzkiego OZPN podjął decyzję, iż każdy zespół występujący w III lidze, klasie międzyokręgowej kalisko-sieradzkiej oraz klasie okręgowej będzie musiał posiadać przynajmniej jedną drużynę młodzieżową⁶².

Tabela 4. Zwycięzcy w rozgrywkach młodzieżowych w województwie sieradzkim

Rok	Puchar Wacława Kuchara	Puchar Jerzego Michałowicza	Klasa okręgowa juniorów młodszych	Klasa okręgowa juniorów
1993/1994	„Martex” Zduńska Wola	MOS Zduńska Wola	„Warta” Sieradz	MOS Zduńska Wola
1994/1995	MKS MOS Zduńska Wola	„Beta-Martex” Zduńska Wola	„Warta” Sieradz	„Warta” Sieradz
1995/1996	„Złoczewia” Złoczew	„Warta” Sieradz	„Warta” Działoszyn	„Złoczewia” Złoczew
1996/1997	Parafialny Klub Sportowy „OPOKA” Zduńska Wola	MKS MOS Zduńska Wola	WKS Wieluń	„Piast” Błaszki
1997/1998	„Złoczewia” Złoczew	OSiR Łask	Charlupia Mała	GKS Burzenin

Źródło: „Nad Wartą” 1994, nr 24, s. 20; 1991, nr 25; 1996, nr 26, s. 22; 1997, nr 26, s. 23; 1998, nr 22, s. 26; 1998, nr 24, s. 25.

Oprócz regularnych rozgrywek piłkarskich, prowadzonych przez OZPN w Sieradzu, w województwie sieradzkim odbywały się liczne turnieje i zawody piłkarskie. Począwszy od 1993 r., w Sieradzu odbywały się Halowe Mistrzostwa Województwa Sieradzkiego w piłce nożnej. Organizatorami turnieju byli: OZPN w Sieradzu, Urząd Wojewódzki i RW LZS w Sieradzu. Patronat honorowy nad turniejem objął tygodnik „Nad Wartą”. Dochód z imprezy przeznaczony był na rozwój młodzieżowej piłki nożnej w województwie sieradzkim.

⁶⁰ „Nad Wartą” 1990, nr 30, s. 8.

⁶¹ „Nad Wartą” 1991, nr 23, s. 12; 1991, nr 27, s. 12.

⁶² „Nad Wartą” 1995, nr 20, s. 22.

Tabela 5. Zwycięzcy Halowych Mistrzostw Województwa Sieradzkiego w Piłce Nożnej

Rok	I miejsce	II miejsce	III miejsce
1993	„Terpol” Sieradz	WKS Wieluń	„Pogoń” Zduńska Wola
1994	„Warta” Sieradz	„Pogoń” Zduńska Wola	„Ner” Poddębice
1995	WKS – Cosma Wieluń	RKS Rychłowice	„Jutrzenka” Warta
1996	„Pogoń” Zduńska Wola	WKS Wieluń	„Warta” Sieradz
1997	„Pogoń” Zduńska Wola	WKS Wieluń	„Jutrzenka” Warta
1998	„Pogoń” Zduńska Wola	WKS Wieluń	„Warta” Sieradz

Źródło: „Nad Wartą” 1993, nr 2, s. 16; 1994, nr 2, s. 20; 1995, nr 2, s. 24; 1996, nr 3, s. 24; 1997, nr 4, s. 28; 1998, nr 2, s. 27–28.

Okręgowy ZPN i Tygodnik „Nad Wartą” byli organizatorami Wielkiego Turnieju Piłkarskiego Nastolatków o Puchar Redakcji „Nad Wartą” i Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Sieradzu. W turnieju mogli brać udział chłopcy w wieku 12 i 13 lat, niezrzeszeni w klubach sportowych⁶³. Pod egidą Szkolnego Związku Sportowego organizowane były Wojewódzkie Igrzyska Młodzieży Szkolnej w piłce nożnej. Rozgrywki odbywały się w dwóch kategoriach: szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Młodzież z województwa sieradzkiego rywalizowała również w ogólnopolskim turnieju Piłkarska Kadra Czeka. W rozgrywkach ogólnopolskich rywalizowała reprezentacja piłkarska domów dziecka z województwa sieradzkiego⁶⁴. Stowarzyszenie Salezjańskiej Organizacji Sportowej (SALOS) w Sieradzu prowadziło zespół oldboyów oraz drużynę młodzieżową, która – pod nazwą Amatorski Futbol Club (AFC) SALOS – przystąpiła do rywalizacji o Puchar im. Wacława Kuchara⁶⁵. Oprócz Sieradza SALOS działał też w Poddębicach, gdzie prowadził rozgrywki Salezjańskiej Ligi Piłkarskiej⁶⁶. Co roku odbywały się halowe turnieje piłki nożnej o Puchar Komendanta Wojewódzkiego Policji w Sieradzu, gdzie rywalizowały zespoły zarówno z województwa sieradzkiego, jak i województw ościennych⁶⁷. Rada Gminna LZS w Dobroniu organizowała halowe turnieje piłkarskie, jak również prowadziła rozgrywki Ligi Piłkarskiej Gminy Dobroń, zwanej potocznie Ligą Pana Antonia. Pomysłodawcą i organizatorem tych rozgrywek był Franciszek Antoni⁶⁸. W Zduńskiej Woli grała Halowa Liga Piłkarska „Solidarności”⁶⁹, a w Łasku i Wieluniu – halowe ligi piłkarskie drużyn amatorskich.

⁶³ „Nad Wartą” 1992, nr 27, s. 16.

⁶⁴ „Nad Wartą” 1997, nr 24, s. 23.

⁶⁵ „Nad Wartą” 1998, nr 27, s. 27.

⁶⁶ „Nad Wartą” 1997, nr 1, s. 27.

⁶⁷ „Nad Wartą” 1991, nr 1, s. 12; 1996, nr 7, s. 22.

⁶⁸ „Nad Wartą” 1996, nr 15, s. 23.

⁶⁹ „Nad Wartą” 1997, nr 51, s. 26.

Piłka nożna była najpopularniejszą dyscypliną sportową w województwie sieradzkim. Mecze ligowe, rozgrywki juniorskie czy turnieje halowe gromadziły pełne trybuny kibiców. Największym osiągnięciem drużyn piłkarskich z województwa sieradzkiego był udział w rozgrywkach o mistrzostwo III ligi, występowały w niej drużyny: WKS Wieluń (sezony: 1991/1992, 1993/1994, od 1994/1995 – jako Cosma Wieluń, 1995/1996, od 1996/1997 – ponownie jako WKS Wieluń, 1997/1998), „Pogoń” Zduńska Wola (sezony: 1994/1995, 1995/1996, 1996/1997, 1997/1998), „Terpol” Sieradz (sezony: 1990/1991, 1991/1992, 1992/1993), „Warta” Sieradz (sezony: 1992/1993, 1993/1994, 1994/1995). Najbliżej awansu do II ligi była drużyna „Terpolu” Sieradz, która w sezonie 1991/1992 zajęła drugie miejsce, tracąc tylko jeden punkt do „Górnika” Konin. W 1992 r. tygodnik „Nad Wartą” ogłosił plebiscyt na najpopularniejszego trenera województwa sieradzkiego⁷⁰. W kategorii tej zwyciężył Wiesław Bańkosz – szkoleniowiec drużyny piłkarskiej „Terpolu” Sieradz⁷¹. W 1993 r. szkoleniowcem roku został Zbigniew Kosmeda – trener piłkarskiej drużyny WKS Wieluń⁷².

Wszystkie wymienione w artykule czynniki dowodzą dominacji piłki nożnej w ruchu sportowym województwa sieradzkiego. Trwała ona mimo trudności finansowych spowodowanych brakiem strategicznych sponsorów i zmniejszeniem się liczby klubów i towarzystw sportowych prowadzących sekcje piłki nożnej. W latach 1989–1998, nastąpił rozwój piłki nożnej w województwie sieradzkim, zarówno w rozgrywkach seniorów, jak i juniorów.

Bibliografia

A. Źródła

I. Prasa

- „Dziennik Łódzki” 1976.
- „Głos Robotniczy” 1976.
- „Nad Wartą” 1989–1998.

B. Literatura

- Baranowski B., *Województwo Sieradzkie*, Łódź – Sieradz 1980.
- Encyklopedia piłkarska Fuji*, R. 91, t. 1, red. A. Gowarzewski, Katowice 1991.
- Encyklopedia piłkarska Fuji*, R. 92–93, t. 5, red. A. Gowarzewski, Katowice 1992.
- Encyklopedia piłkarska Fuji*, R. 93–94, t. 7, red. A. Gowarzewski, Katowice 1993.

⁷⁰ „Nad Wartą” 1993, nr 4, s. 16.

⁷¹ „Nad Wartą” 1993, nr 5, s. 16.

⁷² „Nad Wartą” 1994, nr 10, s. 19.

- Encyklopedia piłkarska Fuji*, R. 94–95, t. 11, red. A. Gowarzewski, Katowice 1994.
Encyklopedia piłkarska Fuji, R. 95–96, t. 15, red. A. Gowarzewski, Katowice 1995.
Encyklopedia piłkarska Fuji, R. 96–97, t. 17, red. A. Gowarzewski, Katowice 1996.
Encyklopedia piłkarska Fuji, R. 97–98, t. 19, red. A. Gowarzewski, Katowice 1997.
Encyklopedia piłkarska Fuji, R. 98–99, t. 22, red. A. Gowarzewski, Katowice 1998.
Gaj J., Pieczyński P., Urban R., *Sport w Polsce w okresie transformacji ustrojowej*, [w:]: *Zarys historii sportu w Polsce 1867–1997*, red. J. Gaj, B. Woltmann, Gorzów Wielkopolski 1999.
Goss M., Szmell G., *Łódzki OZPN – 80 lat: 1920–2000: ludzie, fakty, kluby*, Katowice 2000.
Majdański J., *Złoczew i okolice*, Sieradz 1997.
Małolepszy E., *Sport i turystyka w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009*, [w:]: *Stan i rozwój regionalnego sportu i rekreacji*, red. R. Muszkieta, W. Żukow, M. Napierała, E. Saks, Bydgoszcz 2010.
Olejnik S., *Leksykon miasta Sieradza*, Sieradz 2006.
Olejnik T., *Leksykon miasta Wielunia*, Wieluń 1998.
Przeobrażenia w systemie kultury fizycznej w Polsce i w Niemczech po 1989 roku, red. B. Woltmann, Gorzów Wielkopolski 2002.
Ruszkowski A., *Sieradz i okolice*, Sieradz 2000.
Zarys historii sportu w Polsce (1867–1997), red. J. Gaj, B. Woltmann, Gorzów Wielkopolski 1999.

Summary

Football in Sieradz Voivodeship in years 1989–1998 by periodical „Nad Warta”

In years 1989–1998 in Sieradz Voivodeship the largest sport's organization in terms of amount of clubs and sport's federations was Regional Football Association (RFA). In 1989 RFA united 85 clubs. There were 142 teams and 3120 footballers which took part in contests. In years 1989–1998 in Sieradz Voivodeship the football teams, which were the members of RFA, were competing in the contests of III league (Wielun Football Club (WKS), “Terpol” Sieradz, “Warta” Sieradz, “Pogon” Zdunska Wola), in the contests of Kalisz-Sieradz class, regional Sieradz class, A class, B class (I, II and III Groups) and of C class (including areas as: Lask, Poddebice, Sieradz, Wielun). Moreover, in Sieradz RFA organized games in junior's classes: interregional junior's class, junior's A class, spartakiadis class, younger juniors and youngsters class. The greatest achievement of the football teams of Sieradz Voivodeship was the participation in contests of III league. The closest to the promotion to II league was “Terpol” Sieradz team which in 1991/1992 season took the 2nd place losing only one point to “Gornik” Konin.

Key words: football, years 1989–1998, Sieradz Voivodeship, team